Освітня програма

Бужанського ліцею

Мар'янівської селищної ради

Луцького району Волинської області

Профільної середньої освіти

(10, 11 клас)

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради школи
Протокол № 1 від 31.08.2021р.
Голова педагогічної ради _____М.А.Волянюк

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор закладу
загальної середньої освіти _____М.А.Волянюк

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ №_____ від 31.08.2021р.

Зміст освітньої програми

1. Пояснювальна записка

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

3. Загальний обсяг навчального навантаження

4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

5. Перелік варіантів типових навчальних планів та навчальних програм

6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

7. Опис інструментарію оцінювання

8. Додатки

1. Пояснювальна записка

Бужанський ліцей Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп.

Розташований за адресою: 45770, вул.Шкільна,4, с.Бужани, Луцький район, Волинська область

Директор: Волянюк Марія Анатоліївна

Ліцензія: серія 30 №030120 від 01 вересня 1996 року, реєстраційний номер 115.

Реквізити: ідентифікаційний код 23020005

Засновником освітнього закладу є Мар'янівська селищна рада

Рік заснування: 1967

За Статутом Бужанський ліцей є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової загальної середньої освіти та повної загальної середньої освіти (профільної освіти). Статут закладу затверджений рішенням Мар'янівської селищної ради від 11.02.2021 року №5/5 (у редакції рішення від 12.08.2021 року №17/9).

Освітня програма на 2021/2022 навчальний рік розроблена відповідно:

– Конституції України;

– на виконання ст. 33 Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінетів Міністрів України від 30.09.2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»;

– розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р.№988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

– розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;

– постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 7 серпня 2013року №538, № 143 від 26.02.2020);

– листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;

– наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;

– наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»;

– наказу МОН від 28.11.2019 року №1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня»;

– Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205.

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

– вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

– загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв’язки окремих предметів, факультативів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчального плану (додаток 1);

– очікувані результати навчання учнів, подані в рамках навчальних програм;

– перелік навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України», використані з офіційного веб-сайту МОН (додаток 2);

– рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

Головною метою освітнього закладу є надання якісних освітніх послуг, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля.

Основним завданням освітнього закладу є:

– створення безпечного розвивального освітнього середовища, вільного від будь-яких проявів насильства, дискримінації, булінгу, цькування та забезпечення прав, свобод та інтересів дітей:

– безперервний процес підвищення ефективності освітнього процесу з одночасним урахуванням потреб суспільства, потреб особистості учня. Цьому сприяє застосування новітніх досягнень педагогіки та психології, використання інноваційних технологій навчання, комп’ютеризація освітнього процесу;

– різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб;

– збереження і зміцнення морального, фізичного і психічного здоров'я вихованців; виховання школяра як громадянина України, національно свідомої, вільної, демократичної, життєво і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення у різноманітних життєвих ситуаціях;

– формування у школярів бажання і уміння вчитися, виховання потреби і

здатності до навчання упродовж усього життя, вироблення умінь практичного і творчого застосування здобутих знань;

– становлення в учнів цілісного наукового світогляду, загальнонаукової, загальнокультурної, технологічної, комунікативної і соціальної компетентностей на основі засвоєння системи знань про природу, людину, суспільство, культуру, виробництво, оволодіння засобами пізнавальної і практичної діяльності;

– виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їх життєвого і професійного самовизначення, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією;

– виховання школяра як людини моральної, відповідальної, з розвиненим естетичним і етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе;

– запровадження в школі інноваційних підходів, форм, методів і засобів навчання;

– забезпечення ефективної взаємодії та співпраці всіх учасників освітнього процесу.

У 2021/2022 навчальному році у профільній школі будуть навчатися 20 здобувачів освіти, функціонуватимуть 2 класи.

Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 днів. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Навчальні заняття для учнів 1-11 класів організовуються за семестровою системою – 175 навчальних днів:

I семестр – з 01 вересня по 30 грудня 2021 року (80 днів)

II семестр – з 17 січня по 08 червня 2022 року (95 днів)

Впродовж навчального року для учнів 1-11класів проводяться канікули – 31 день:

- осінні - з 25 жовтня по 31 жовтня 2020 року (7 днів);
- зимові - з 31 грудня 2020 року по 16 січня 2021 року (17 днів);
- весняні - з 28 березня по 03 квітня 2021року (7 днів)

Початок занять о 09 год.00 хв.

Всі позаурочні заходи закінчуються не пізніше 16.00 год.

Гурткова робота за окремим розкладом.

Тривалість уроків:

10-11 класи - 45 хвилин.

Тривалість перерв:

10 - 11 класи:
1 перерва 10 хв.
2 перерва 20 хв.
3 перерва 20 хв.
4 перерва 10 хв.
5 перерва 10 хв.
6 перерва 10 хв.

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників повної загальної освіти у формі ЗНО.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Повна загальна середня освіта (профільна освіта) здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

3.Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-го класу складає 37,5 годин/тиждень (1312,5 годин/навчальний рік), для 11 класу - 37,5 годин/тиждень (1312,5 годин/навчальний рік) . Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на факультативні курси, індивідуальні заняття.

Закладом освіти обрано другий варіант Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня організації освітнього процесу (таблиці 2,3 до Типової освітньої програми). Навчальний план для 10,11 класів складено на основі навчального плану для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти та орієнтованої кількості навчальних годин для профільних предметів суспільно-гуманітарного та природничо-математичного напрямів (додаток 1).

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні стандарту та, залежно від обраного профілю навчання, розрахована на формування у кожного учня ключових компетентностей; варіативна складова поділена на блоки: поглиблене вивчення предметів, додатковий час на предмети інваріантної складової, курси та факультативи.

Розподіл годин між окремими курсами здійснюється за відповідними навчальними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися протягом навчального року за розкладом.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках

кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

У навчальному плані міститься мінімальна кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», передбачено вивчення окремих предметів: «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика». Передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

За вибором учнів 10 класу із вибірково-обов'язкових предметів обрано предмети «Інформатика» - 1 год. та «Технології» - 2 год. За вибором учнів 11 класу із вибірково-обов'язкових предметів обрано предмети «Інформатика» - 1 год. та «Технології» - 2 год. Вказані предмети вивчаються на рівні стандарту.

Для забезпечення профільного навчання в 11 класі обрано суспільно-гуманітарний напрям (предмет історія), в 10 класі – природничо-математичний напрям (предмет математика). У навчальному плані для реалізації профільного навчання виділено години: алгебри - 4,5 години, геометрії -1,5 години в 10 класі; історії України – 1,5 години , всесвітньої історії – 2 години в 11 класі.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети – історія України, всесвітня історія, алгебра, геометрія, що вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси .

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання прийнято педагогічною радою від 05.06.2020 р. № 8 для 11 класу та від 04.06.2021 р. №7 для 10 класу, враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу закладу.

На вивчення базових предметів у 10 та 11 класах виділено з «Захисту України» по 0,5 год.

Для вивчення факультативних курсів:

в 11 класі – з математики – 1 год., з української мови - 1 год., з української літератури - 1 год., з біології - 0,5 год.

В 10 та 11 класах відведено години на індивідуальні заняття з німецької мови – по 1 год.

Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених планом.

У закладі освіти діє гурток «Юноармієць» - 9 год., «Вокольний» - 1 год., «Технічна творчість» - 2 год.

У відповідності до Типових навчальних планів для загальноосвітніх навчальних закладів гранично допустиме навантаження не перевищує допустимої сумарної кількості годин тижневого навантаження учнів, встановленої Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОЗ України від 25.09.2020 року № 2205.

Години фізичної культури не враховані при визначенні гранично допустимого навантаження.

Навчальні плани закладу спрямовані на задоволення освітніх запитів і потреб учнів та їх батьків. При складанні навчального плану враховано реальний стан навчально-методичного та кадрового забезпечення освітнього процесу в закладі.

Такі структура та зміст навчального плану спрямовують організацію освітнього процесу в закладі на розкриття та розвиток творчих здібностей учнів, створюють умови для майбутнього професійного самовизначення та самореалізації, а також формуванню та реалізації життєвих планів учнів.

4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, затверджених Кабінетом Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392(Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ№ 538 від 07.08.2013, № 143 від 26.02.2020) визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі та навчальних програм.

Результати навчання в 10-11класах повинні робити внесок у формування таких ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	*Уміння:* ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. *Ставлення:* розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. *Навчальні ресурси:* означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2	Спілкування іноземними мовами	*Уміння:* здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. *Ставлення:* критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. *Навчальні ресурси:* підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	*Уміння:* оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. *Ставлення:* усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. *Навчальні ресурси:* розв'язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих	*Уміння:* розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.

	науках і технологіях	*Ставлення:* усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях *Навчальні ресурси:* складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	*Уміння:* структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. *Ставлення:* критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. *Навчальні ресурси:* візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	*Уміння:* визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. *Ставлення:* усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. *Навчальні ресурси:* моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	*Уміння:* генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. *Ставлення:* ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка

		конструктивних ідей інших. *Навчальні ресурси:* завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	*Уміння:* висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. *Ставлення:* ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. *Навчальні ресурси:* завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	*Уміння:* грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). *Ставлення:* культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. *Навчальні ресурси:* математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	*Уміння:* аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. *Ставлення:* усвідомлення взаємозв’язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних

		норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. *Навчальні ресурси:* навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізна лінія	**Коротка характеристика**
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту

окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов’язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
-позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізні лінії ключових компетентностей:

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі заклад працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

5. Перелік варіантів типових навчальних планів та програм

-10-11 класи, додаток №5 складений відповідно Таблиці 2,3 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408.

Освітню програму укладено за освітніми галузями. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

10-11	Навчальна програма "Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 №1407

Українська література

10-11	Навчальна програма "Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 №1407

Іноземна мова

10-11	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Зарубіжна література

10-11	Зарубіжна література. Рівень стандарту. Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407

Історія України. Всесвітня історія

10	Програми для закладів загальної середньої освіти для 10-11 класів зі змінами, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки від 21 лютого 2019 року№ 236 . Рівень стандпрту
11	Програми для закладів загальної середньої освіти для 10-11 класів зі змінами, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки від 21 лютого 2019 року№ 236. Профільний рівень

Математика.Алгебра.Геометрія

11	Навчальна програма "Математика (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
10	Навчальна програма "Математика (профільний рівень). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Біологія і екологія

11	Біологія і екологія. 10-11 класи (профільний рівень). Навчальна програма для ЗЗСО, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Географія

10-11	Географія. 10-11 класи. рівень стандарту, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Фізика

10-11	Фізика 10-11" (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтєва В.М., затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Хімія

10-11	Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для ЗЗСО, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Технології

10-11	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Інформатика

10-11	Навчальна програма "Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Фізична культура

10-11	Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 10 – 11 класи. Робоча група, яка здійснила розроблення навчальної програми відповідно до наказу № 451 Міністерства освіти і науки України від 22.03.2017 р.: М.В. Тимчик, Є.Ю. Алексєйчук, В.В. Деревянко, В.М. Єрмолова, В.О.Сілкова

Захист України

10-11	Навчальна програма «Захист України. Рівень стандарту Затвердженно наказом Міністерства освіти і науки України від 04.11.2020 року №1377).

Астрономія

11	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Перелік навчальних програм курсів за вибором, факультативних курсів

1. Навчальна програма курсу за вибором «Становлення української державності» (авт. С.М.Луньов, І.Є.Василенко)

2. Програма факультативного курсу «Стилістика української мови.10-11 класи» (автори Авраменко О.М., Чукіна В.Ф.).

3. Програми курсів за вибором і факультативів з української літератури. 8-11 класи (за загальною редакцією К.В.Таранік-Ткачук).

3. «Збірник програм з математики для до профільного навчання та профільної підготовки» в частині варіативної складової (упорядники Прокопенко Н.С., Єргіна О.В., Вашуленко О.П.).

6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Основною формою організації освітнього процесу є класно-урочна система. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок; нетрадиційний урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, форуми, семінари, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок - дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Учням, які готуються здавати іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням

зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

За необхідності *освітній процес може відбуватися в дистанційному та У зв'язку із світовим викликом щодо епідеміологічної* ситуації, що має місце і в Україні, та необхідністю введення карантинних заходів задля запобігання поширенню вірусних хвороб, під час планування організаційних заходів, що забезпечують освітній процес, у тому числі і під час календарно-тематичного планування з предметів учителі мають врахувати можливість організації освітнього процесу в межах навчального року в умовах карантину. Для організації дистанційного навчання в цей період можуть скористатися методичними рекомендаціями, поданими у листах МОН від 23.03.2020 № 1/9-173; від 16.04.2020 № 1/9-213; методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А. Лотоцька, А. Пасічник), розробленими за підтримки МОН (https://cutt.ly/MynTayc)

Учителі можуть організувати дистанційне навчання за допомогою: поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Instagram, Google, Hangouts, Нові Знання; заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Human, Google, Classroom, Moodle, Microsoft Teams,а також організації навчання з самостійним опрацюванням матеріалу. Домашні завдання мають бути посильними для самостійного виконання дітьми (мати чіткі поради та інструкції).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Впроваджуються інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

7. Опис інструментів оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами: Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17); Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 №762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 4 від 08.05.2019 №621, від 01.03.2021 №268), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за

№924/27369; Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496.

Оцінювання навчальних досягнень учнів старшої школи здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»).

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.) та Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року № 329. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв’язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об’єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об’єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок,

різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання. У процесі вивчення значних за обсягом тем дозволяється проводити декілька проміжних тематичних оцінювань. І, навпаки, якщо на опанування матеріалу теми передбачено, наприклад, 2-3 навчальні години, вони можуть об'єднуватися для проведення тематичного оцінювання. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки.. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов’язково є середнім арифметичним від оцінок за І та ІІ семестри. При виставлення річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у І та ІІ семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо. Наголошуємо, що відповідно до чинних нормативних актів і семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621).

У квітні по наказу директора ліцею проводять НПЗ (навчально-польові збори) на протязі 3 навчальних днів

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації у формі ЗНО учнів 11 класу, яка проводиться за рекомендаціями МОН України та УЦОЯО.

Документи про освіту учням 11 класу вручатимуться у червні 2022 року.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу освіти(http://byjanu.ucoz.ua)

Директор ліцею М.Волянюк

Додаток 1

Навчальний план
для 10-11 класів Бужанського ліцею Мар'янівської СР
на 2021-2022 н. р.

Предмети	Кількість годин на тиждень		
	10 клас	11 клас	Разом
Базові предмети	**27**	**26**	**53**
Українська мова	2	2	4
Українська література	2	2	4
Зарубіжна література	1	1	2
Іноземна мова (французька)	2	2	4
Історія України	1,5	1,5	3
Всесвітня історія	1	1	2
Громадянська освіта	2	0	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	6
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5
Фізика і астрономія	3	4	7
Хімія	1,5	2	3,5
Фізична культура	3	3	6
Захист України	1,5	1,5	3
Вибірково – обов'язкові предмети	**3**	**3**	**6**
Інформатика	1	1	2
Технології	2	2	4
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	**7,5**	**8,5**	**16**
Профільні предмети	**6**	**3,5**	**7,5**
Алгебра	4,5		4,5
Геометрія	1,5		1,5
Історія України		1,5	1,5
Всесвітня історія		2	2
Базові предмети	**0,5**	**0,5**	**1**
Захист України	0,5	0,5	1
Факультативні курси, індивідуальні заняття	**1**	**4,5**	**5,5**
Німецька мова (інд. заняття)	1	1	2
Біологія (факультатив)		0,5	0,5
Українська мова (факультатив)		1	1
Українська література (факультатив)		1	1
Математика (факультатив)		1	1
Гранично допустиме навантаження	33	33	66
Всього фінансується без урахування поділу класу на групи	**37,5**	**37,5**	**75**

Директор ліцею М.Волянюк

Всього в цьому документі
прошнуровано, прошито, скріплено
печаткою та підписом

двадцять сім

Арк.

Директор _____ М.Волянюк

Ідентифікаційний код
23020005